

Publikacja współfinansowana ze środków Unii Europejskiej w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego

**Rozwijanie, uzupełnianie i aktualizacja informacji o zawodach oraz jej upowszechnianie
za pomocą nowoczesnych narzędzi komunikacji – INFODORADCA+**

INFORMACJA O ZAWODZIE

Kierowca autocysterny (833201)

Kierowcy samochodów ciężarowych

**Rozwijanie, uzupełnianie i aktualizacja informacji o zawodach oraz jej rozpowszechnianie
za pomocą nowoczesnych narzędzi komunikacji – INFODORADCA+**

Projekt jest współfinansowany ze środków Unii Europejskiej w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego

INFORMACJA O ZAWODZIE

Kierowca autocysterny (833201)

Kierowcy samochodów ciężarowych

Ministerstwo Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej, Departament Rynku Pracy

Publikacja opracowana w ramach projektu **Rozwijanie, uzupełnianie i aktualizacja informacji o zawodach oraz jej upowszechnianie za pomocą nowoczesnych narzędzi komunikacji – INFODORADCA+**

Program Operacyjny Wiedza Edukacja Rozwój, Oś priorytetowa II Efektywne polityki publiczne dla rynku pracy, gospodarki i edukacji, Działanie 2.4 Modernizacja publicznych i niepublicznych służb zatrudnienia oraz lepsze dostosowanie ich do potrzeb rynku pracy

PROJEKT NR: POWR.02.04.00-00-0060/16-00

Partnerzy projektu INFODORADCA+:

- DORADCA Consultants Ltd Sp. z o.o., Gdynia
- Instytut Technologii Eksploatacji – Państwowy Instytut Badawczy, Radom
- Instytut Pracy i Spraw Socjalnych, Warszawa
- Centralny Instytut Ochrony Pracy – Państwowy Instytut Badawczy, Warszawa
- PBS Sp. z o.o., Sopot

INFORMACJA O ZAWODZIE

Kierowca autocysterny (833201)

© Ministerstwo Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej, Departament Rynku Pracy, Warszawa 2018

Kopiowanie i rozpowszechnianie w całości lub w części dozwolone wyłącznie za podaniem źródła.

ISBN 978-83-7789-495-8 [981]

Publikacja bezpłatna

Zdjęcie na okładce (źródło): <https://pixabay.com/pl/photos/fabryka-przemysl-zbiornik-baniak-2915737> [dostęp: 31.10.2018].

SPIS TREŚCI

1. DANE IDENTYFIKACYJNE ZAWODU	3
1.1. Nazwa i kod zawodu (wg Klasyfikacji zawodów i specjalności).....	3
1.2. Nazwy zwyczajowe zawodu.....	3
1.3. Usytuowanie zawodu w klasyfikacjach: ISCO, PKD	3
1.4. Notka metodologiczna, autorzy i eksperci opiniujący.....	3
2. OPIS ZAWODU.....	4
2.1. Synteza zawodu	4
2.2. Opis pracy i sposobu jej wykonywania	4
2.3. Środowisko pracy (warunki pracy, maszyny i narzędzia pracy, zagrożenia, organizacja pracy).....	5
2.4. Wymagania psychofizyczne i zdrowotne.....	6
2.5. Wykształcenie, tytuły zawodowe, kwalifikacje i uprawnienia niezbędne/preferowane do podjęcia pracy w zawodzie	7
2.6. Możliwości rozwoju zawodowego, awansu i potwierdzania kompetencji	8
2.7. Zawody pokrewne	9
3. ZADANIA ZAWODOWE I WYMAGANE KOMPETENCJE	9
3.1. Zadania zawodowe	9
3.2. Kompetencja zawodowa Kz1: Organizowanie przewozu materiałów z wykorzystaniem autocysterny	10
3.3. Kompetencja zawodowa Kz2: Prowadzenie załadunku i rozładunku cysterny	11
3.4. Kompetencja zawodowa Kz3: Przewożenie materiałów autocysterną	11
3.5. Kompetencje społeczne.....	12
3.6. Profil kompetencji kluczowych dla zawodu.....	12
3.7. Powiązanie kompetencji zawodowych z opisami poziomów Polskiej Ramy Kwalifikacji oraz Sektorowej Ramy Kwalifikacji.....	13
4. ODNIESIENIE DO SYTUACJI ZAWODU NA RYNKU PRACY I MOŻLIWOŚCI DOSKONALENIA ZAWODOWEGO.....	13
4.1. Możliwości podjęcia pracy w zawodzie	13
4.2. Instytucje oferujące kształcenie, szkolenie i/lub potwierdzanie kompetencji w ramach zawodu	14
4.3. Zarobki osób wykonujących dany zawód/daną grupę zawodów	15
4.4. Możliwości zatrudnienia osób niepełnosprawnych w zawodzie.....	16
5. ODNIESIENIE DO EUROPEJSKIEJ KLASYFIKACJI UMIEJĘTNOŚCI/KOMPETENCJI, KWALIFIKACJI I ZAWODÓW (ESCO)	16
6. ŹRÓDŁA DODATKOWYCH INFORMACJI O ZAWODZIE	17
7. SŁOWNIK POJĘĆ	18
7.1. Definicje powiązane z opisem informacji o zawodzie (zawodoznawcze)	18
7.2. Definicje związane z wykonywaniem zawodu (branżowe)	20

1. DANE IDENTYFIKACYJNE ZAWODU

1.1. Nazwa i kod zawodu (wg Klasyfikacji zawodów i specjalności)

Kierowca autocysterny 833201

1.2. Nazwy zwyczajowe zawodu

- Kierowca cysterny.
- Kierowca silosa.

1.3. Usytuowanie zawodu w klasyfikacjach: ISCO, PKD

W Międzynarodowym Standardzie Klasyfikacji Zawodów ISCO-08 odpowiada grupie:

- 8332 Heavy truck and lorry drivers.

Według Polskiej Klasyfikacji Działalności (PKD 2007):

- Sekcja H – Transport i gospodarka magazynowa.

1.4. Notka metodologiczna, autorzy i eksperci opiniujący

Notka metodologiczna

Opis informacji o zawodzie opracowano na podstawie:

- analizy źródeł (akty prawne, klasyfikacje krajowe, międzynarodowe) oraz źródeł internetowych,
- wyników badań i analiz prowadzonych w projekcie PO KL (2011–2013) „Rozwijanie zbioru krajowych standardów kompetencji zawodowych wymaganych przez pracodawców”,
- analizy opisu zawodu zamieszczonego w wyszukiwarce opisów zawodów na Portalu Publicznych Służb Zatrudnienia,
- zebranych opinii od recenzentów, członków panelu ewaluacyjnego oraz zespołu ds. spraw walidacji i jakości informacji o zawodach.

Autorzy i eksperci opiniujący

Zespół Ekspercki:

- Magdalena Bujniewicz – PBS sp. z o.o., Sopot.
- Piotr Celebias – CELTRANS, Gliwice.
- Sławomir Celebias – ADR SERWIS sp. z o.o., Gliwice.
- Wacław Galewski – PBS sp. z o.o., Sopot.

Zespół ds. walidacji i jakości informacji o zawodzie:

- Małgorzata Domańska-Plichta – PBS sp. z o.o., Sopot.
- Magdalena Jackman – PBS sp. z o.o., Sopot.
- Ryszard Pierńkowski – PBS sp. z o.o., Sopot.
- Sebastian Stefański – PBS sp. z o.o., Sopot.
- Daria Świsulska – PBS sp. z o.o., Sopot.

Recenzenci:

- Tadeusz Budzisz – Zespół Szkół Centrum Kształcenia Rolniczego, Stare Lubiejewo.
- Roman Kępiński – Zespół Szkół Rolniczych Centrum Kształcenia Praktycznego, Grodków.

Panel ewaluacyjny – przedstawiciele partnerów społecznych:

- Marcin Kowalik – Centrum Edukacji Zawodowej, Stalowa Wola.
- Radosław Niemczewski – Wojewódzki Ośrodek Ruchu Drogowego, Kalisz.

Data (rok) opracowania opisu informacji o zawodzie: 2018 r.

WAŻNE:

W tekście opisu informacji o zawodzie występują podkreślenia wybranych określeń wraz z indeksem górnym, który wskazuje numer definicji w słowniku branżowym w punkcie 7.2.

2. OPIS ZAWODU

2.1. Synteza zawodu

Kierowca¹² autocysterny uczestnicząc w łańcuchu dostaw¹⁵ przewozi produkty w postaci płynnej, sypkiej lub gazowej troszcząc się o stan techniczny pojazdu oraz cysterny i sprawność wyposażenia.

2.2. Opis pracy i sposobu jej wykonywania

Opis pracy

Kierowca autocysterny prowadzi pojazd zgodnie z przepisami ruchu drogowego i rozporządzeniami dotyczącymi czasu pracy kierowcy. Celem pracy kierowcy autocysterny jest fizyczne przemieszczanie produktów w łańcuchu dostaw. Jest odpowiedzialny za załadunek i rozładunek prowadzony odpowiednią metodą, w zależności od rodzaju przewożonej substancji (m.in. z wykorzystaniem wahadła gazowego, metodą grawitacyjną, pomp spalinowych, pomp elektrycznych, zaworów, nalewaków) oraz za stosowanie właściwych środków ochrony, uziemienia, zabezpieczenia.

Podczas przewozu kontroluje właściwości fizyko-chemiczne transportowanych substancji np. mleko (właściwa temperatura), parafina, gazy techniczne (właściwe ciśnienie) – z wykorzystaniem specjalistycznych przyrządów pomiarowych.

Jego obowiązkiem jest weryfikacja dokumentów przewozowych (listy przewozowe, faktury, WZ). W przypadku przewozu towarów niebezpiecznych – oznakowuje pojazd zgodnie z ADR (tablice wyróżniające i nalepki ostrzegawcze) oraz sporządza odpowiedni dokument przewozowy. Sprawuje kontrolę nad stanem technicznym pojazdu: oświetleniem, stanem ogumienia, poziomami płynów eksploatacyjnych, kontroluje wycieki.

Sposoby wykonywania pracy

Kierowca autocysterny wykonuje działania polegające m.in. na:

- kierowaniu pojazdem zgodnie z przepisami ruchu drogowego i przemieszczaniu towarów umieszczonych w cysternie od nadawcy do odbiorcy,
- załadunku i rozładunku cysterny z wykorzystaniem odpowiedniej metody w zależności od rodzaju ładunku,
- dobieraniu i używaniu właściwych środków ochrony (ubrania, kombinezonów antystatycznych itp.),
- śledzeniu wskazań aparatury pomiarowej,
- oznakowaniu cysterny odpowiednimi nalepkami ostrzegawczymi i tablicami wyróżniającymi (barwy pomarańczowej) podczas przemieszczania towarów o szczególnych wymaganiach transportowych (towary niebezpieczne),
- weryfikowaniu dokumentów przewozowych,
- dbaniu o stan techniczny pojazdu i cysterny.

Więcej szczegółowych informacji znajduje się w sekcjach: 3.1. Zadania zawodowe oraz 3.2, 3.3 i 3.4. Kompetencje zawodowe.

2.3. Środowisko pracy (warunki pracy, maszyny i narzędzia pracy, zagrożenia, organizacja pracy)

Warunki pracy

Kierowca autocysterny wykonuje swoją pracę w kabinie samochodu ciężarowego poruszając się po drogach oraz w miejscach załadunku i rozładunku towarów. Dokonuje załadunku i rozładunku cysterny metodą adekwatną do przewożonych produktów, kontroluje przy pomocy aparatury pomiarowej¹ właściwości fizyczne substancji w czasie transportu oraz weryfikuje dokumenty przewozowe⁵. Do jego obowiązków należy dbałość o stan techniczny pojazdu oraz cysterny i sprawność wyposażenia.

Na komfort pracy wpływa szereg warunków, takich jak: temperatura, poziom hałasu, oświetlenie, czy też możliwość wypoczynku, a przede wszystkim warunki panujące na drogach, w tym stan dróg oraz zakłócenia w płynności ruchu (korki). Praca jest wykonywana w różnych warunkach atmosferycznych i różnych miejscach geograficznych.

Więcej informacji znajduje się w sekcji: 4.1. Możliwości podjęcia pracy w zawodzie.

Wykorzystywane maszyny i narzędzia pracy

Kierowca autocysterny w pracy wykorzystuje m.in.:

- pompy¹⁸,
- zawory bezpieczeństwa²⁹,
- kompresory¹³,
- rurociągi²¹,
- urządzenia pomiarowe,
- nawigacje¹⁶,
- systemy elektronicznego poboru opłat,
- tachograf²³,
- środki ochrony osobistej (rękawice, ubrania),
- podstawowe narzędzia warsztatowe.

Organizacja pracy

Do obowiązków **kierowcy autocysterny** należy załadunek²⁸, transport, rozładunek²⁰ produktów znajdujących się w cysternie³ zgodnie z obowiązującymi przepisami oraz troska o sprawność wyposażenia i stan techniczny pojazdu i cysterny.

Kierowca autocysterny wykonuje swoją pracę indywidualnie lub w dwuosobowej załodze, przeważnie bez bezpośredniego nadzoru przełożonych. Czas pracy kierowcy⁴, czas przerw, odpoczynku dobowego i tygodniowego kierowców autocysterny regulują w sposób szczegółowy przepisy ustawy o czasie pracy kierowców. Obowiązki służbowe mogą być wykonywane w godzinach nocnych, w soboty, niedziele i święta oraz z dala od miejsca zamieszkania.

Na organizację pracy duży wpływ mają:

- warunki pogodowe (deszcz, mgła, opady, temperatura),
- natężenie ruchu na drogach,
- ograniczenia w ruchu drogowym,
- godziny pracy magazynów,
- preferencje klientów dotyczące godziny dostawy lub odbioru towarów.

Zagrożenia mające wpływ na bezpieczeństwo pracy człowieka

Kierowca autocysterny podczas kierowania pojazdem jest narażony na:

- wypadki drogowe,
- hałas o dużym nasileniu wynikający z pracy silnika i ruchu innych pojazdów,
- zmienne warunki atmosferyczne,
- długotrwałe pozostawanie w wymuszonej, siedzącej pozycji ciała,
- drgania i wibracje mechaniczne,
- wdychanie spalin.

W czasie czynności ładunkowych i rozładunkowych zagrożeniem może być:

- upadek z wysokości,
- poparzenie związane z wybuchem i pożarem,
- zatrucie oraz odmrożenie w wyniku emisji gazu.

Do najczęściej występujących w zawodzie chorób możemy zaliczyć m.in.:

- schorzenia kręgosłupa,
- nadciśnienie,
- osłabienie wzroku,
- upośledzenie słuchu.

Aby zapewnić bezpieczeństwo pracy, niezbędna jest znajomość zasad obsługi maszyn i urządzeń, przepisów BHP i ppoż., zasad ergonomii, ochrony środowiska, wymogów systemów: HACCP⁸ oraz SENT²².

2.4. Wymagania psychofizyczne i zdrowotne

Wymagania psychofizyczne

Dla pracownika wykonującego zawód **kierowca autocysterny** ważne są:

w kategorii wymagań fizycznych

- sprawność układu kostno-stawowego,
- sprawność układu mięśniowego,
- sprawność układu krążenia,
- sprawność narządu wzroku,
- sprawność narządu słuchu,
- sprawność narządu równowagi;

w kategorii sprawności sensomotorycznych

- koordynacja wzrokowo-ruchowa,
- ostrość słuchu,
- ostrość wzroku,
- rozróżnianie barw,
- rozróżnianie kształtów,
- widzenie stereoskopowe,
- widzenie o zmroku,
- szybki refleks,
- ocena odległości;

w kategorii sprawności i zdolności

- zdolność koncentracji uwagi,
- podzielność uwagi,
- uzdolnienia techniczne,
- zdolność podejmowania szybkich i trafnych decyzji,

- zdolność do przestrzegania reguł, przepisów i standardów,
- zdolność nawiązywania kontaktu z ludźmi,
- zdolność rozwiązywania konfliktów;

w kategorii cech osobowościowych

- samokontrola,
- samodzielność,
- systematyczność,
- wytrzymałość na długotrwały wysiłek,
- odporność na stres,
- gotowość do współdziałania,
- odporność na stres,
- kontrolowanie własnych emocji,
- wysoka kultura osobista,
- gotowość do pracy w warunkach monotonicznych.

Więcej informacji znajduje się w sekcjach: 3.5. Kompetencje społeczne; 3.6. Profil kompetencji kluczowych dla zawodu.

Wymagania zdrowotne

Praca w zawodzie **kierowca autocysterny** pod względem wydatku energetycznego należy do prac średnio ciężkich z uwagi na wymuszoną pozycję ciała oraz wykonywanie czynności związanych z ładowaniem i rozładowywaniem cysterny.

Kierowca autocysterny nie może być dotknięty przeciwwskazaniami zdrowotnymi oraz przeciwwskazaniami psychologicznymi do wykonywania pracy na stanowisku kierowcy zawodowego (określonych w ustawie o transporcie drogowym), co powinien potwierdzać aktualnym zaświadczeniem o badaniach lekarskich i psychotechnicznych². Duże znaczenie ma sprawność sensomotoryczna.

Przeciwwskazaniem do wykonywania tej pracy są poważne problemy ze wzrokiem oraz zaburzenia o podłożu neurologicznym. Zawodu nie powinny wykonywać osoby mające problemy z krążeniem, a także z chorobami ograniczającymi sprawność ruchową.

WAŻNE:

O stanie zdrowia i ewentualnych przeciwwskazaniach do wykonywania zawodu orzeka lekarz.

Więcej informacji znajduje się w sekcji: 4.4. Możliwości zatrudnienia osób niepełnosprawnych w zawodzie.

2.5. Wykształcenie, tytuły zawodowe, kwalifikacje i uprawnienia niezbędne/preferowane do podjęcia pracy w zawodzie

Wykształcenie niezbędne do podjęcia pracy w zawodzie

Obecnie (2018 r.) pracę w zawodzie **kierowca autocysterny** może wykonywać osoba posiadająca wykształcenie na poziomie minimum podstawowym, jednakże preferowane jest wykształcenie na poziomie branżowej szkoły I stopnia (dawniej zasadnicza szkoła zawodowa) o profilu samochodowym lub mechanicznym.

Tytuły zawodowe, kwalifikacje i uprawnienia niezbędne/preferowane do podjęcia pracy w zawodzie

Wykonywanie zawodu **kierowca autocysterny** wymaga posiadania:

- prawa jazdy kat. C¹⁰, uprawniającej do kierowania pojazdami o dopuszczalnej masie całkowitej powyżej 3,5t,
- prawa jazdy z kategorią C+E¹¹, uprawniającej do kierowania zespołem pojazdów,
- świadectwa kwalifikacji zawodowej,
- uprawnienia ADR²⁵ na cysterny,
- uprawnienia do obsługi urządzeń do napełniania i opróżniania zbiorników transportowych,
- ukończonych kursów związanych z doskonaleniem techniki jazdy np.: eco-driving⁶, roll-over¹⁹ oraz z jazdy defensywnej⁹,
- znajomości języka obcego w transporcie międzynarodowym,
- książeczki zdrowia do celów sanitarno-epidemiologicznych w przypadku przewożenia materiałów spożywczych.

Podjęcie pracy w zawodzie kierowca autocysterny ułatwia posiadanie:

- dyplomu potwierdzającego nabycie kwalifikacji zawodowych w pokrewnym zawodzie szkolnym kierowca mechanik, po spełnieniu wymagań formalnych i zdaniu egzaminu organizowanego przez Okręgową Komisję Egzaminacyjną,
- świadectwa potwierdzającego nabycie kwalifikacji AU.04 Eksploatacja środków transportu drogowego w zawodzie pokrewnym kierowca mechanik, uzyskanego po skończeniu kwalifikacyjnego kursu zawodowego (dla dorosłych) i zdaniu egzaminu przed Okręgową Komisją Egzaminacyjną,
- suplementów Europass do powyższego dyplomu i świadectwa wydawanych na prośbę zainteresowanego przez Okręgową Komisję Egzaminacyjną.

Więcej informacji znajduje się w sekcji: 4.2. Instytucje oferujące kształcenie, szkolenie i/lub potwierdzanie kompetencji w ramach zawodu.

2.6. Możliwości rozwoju zawodowego, awansu i potwierdzania kompetencji

Możliwości rozwoju zawodowego i awansu

Kierowca autocysterny może:

- pracować jako zmiennik w załodze autocysterny, ucząc się od bardziej doświadczonego kierowcy,
- samodzielnie wykonywać obowiązki służbowe kierowcy autocysterny,
- pełnić rolę trenera, szkoląc początkujących kierowców autocystern,
- podnosić swoje kwalifikacje zawodowe poprzez uzyskanie dodatkowych umiejętności na kursach doskonalących np. technikę jazdy,
- podjąć pracę w transporcie międzynarodowym,
- podnieść wykształcenie poprzez ukończenie szkoły średniej, a następnie szkoły wyższej na kierunkach związanych z transportem,
- po uzyskaniu wykształcenia wyższego awansować na stanowisko specjalisty lub kierownika, np.: specjalisty logistyka, spedytora, dyspozytora transportu samochodowego,
- rozpocząć pracę w zawodzie na własny rachunek (działalność gospodarcza).

Absolwent szkoły kształcącej w zawodzie kierowca mechanik po potwierdzeniu kwalifikacji AU.04 Eksploatacja środków transportu drogowego, może uzyskać dyplom potwierdzający kwalifikacje w zawodzie technik transportu drogowego, po uprzednim potwierdzeniu kwalifikacji AU.69 Organizacja przewozu środkami transportu drogowego oraz uzyskaniu wykształcenia średniego lub średniego branżowego.

Możliwości potwierdzania kompetencji

Obecnie (2018 r.) w zawodzie **kierowca autocysterny** nie ma możliwości potwierdzania kompetencji zawodowych w edukacji formalnej.

Okręgowe Komisje Egzaminacyjne oferują możliwość potwierdzania przydatnych kompetencji zawodowych wchodzących w skład zawodu szkolnego (pokrewnego) kierowca mechanik w ramach kwalifikacji AU.04 Eksploatacja środków transportu drogowego – po ukończeniu kwalifikacyjnego kursu zawodowego (dla dorosłych) i zdaniu egzaminu (również w trybie eksternistycznym).

Uzyskanie prawa jazdy kategorii C, C+E, które upoważniają do kierowania samochodami ciężarowymi i ciągnikami siodłowymi, wymaga odbycia szkolenia kursowego i zdania egzaminu w ośrodku egzaminowania kierowców.

Uprawnienia do kierowania pojazdem w różnych kategoriach potwierdzane są przez Wojewódzkie Ośrodki Ruchu Drogowego w całej Polsce.

Więcej informacji można uzyskać w Rejestrze Usług Rozwojowych <https://uslugirozwojowe.parp.gov.pl> oraz Zintegrowanym Rejestrze Kwalifikacji <https://rejestr.kwalifikacje.gov.pl>

2.7. Zawody pokrewne

Osoba zatrudniona w zawodzie **kierowca autocysterny** może rozszerzać swoje kompetencje zawodowe w zawodach pokrewnych:

Nazwa zawodu pokrewnego zgodnie z Klasyfikacją zawodów i specjalności	Kod zawodu
Kierowca mechanik ^S	832201
Kierowca samochodu dostawczego	832202
Kierowca samochodu osobowego	832203
Kierowca autobusu	833101
Kierowca ciągnika siodłowego	833202
Kierowca samochodu ciężarowego	833203

3. ZADANIA ZAWODOWE I WYMAGANE KOMPETENCJE**3.1. Zadania zawodowe**

Pracownik w zawodzie **kierowca autocysterny** wykonuje różnorodne zadania, do których należą w szczególności:

- Z1 Sprawdzanie stanu technicznego autocysterny.
- Z2 Planowanie przewozu autocysterną na podstawie analizy dokumentacji przewozowej.
- Z3 Oznakowywanie pojazdu i cysterny.
- Z4 Prowadzenie dokumentacji przewozowej.
- Z5 Napełnianie cysterny.
- Z6 Opróżnianie cysterny.
- Z7 Kierowanie autocysterną zgodnie z zasadami i przepisami ruchu drogowego.
- Z8 Kontrolowanie parametrów fizycznych przewożonych substancji za pomocą aparatury pomiarowej.

3.2. Kompetencja zawodowa Kz1: Organizowanie przewozu materiałów z wykorzystaniem autocysterny

Kompetencja zawodowa Kz1: Organizowanie przewozu materiałów z wykorzystaniem autocysterny obejmuje zestaw zadań zawodowych Z1, Z2, Z3, Z4, do realizacji których wymagane są odpowiednie zbiory wiedzy i umiejętności.

Z1 Sprawdzanie stanu technicznego autocysterny	
WIEDZA – zna i rozumie:	UMIEJĘTNOŚCI – potrafi:
- Zasady i przepisy BHP, ochrony ppoż., ergonomii, ochrony środowiska; - Procedury postępowania przy sprawdzaniu sprawności stanu technicznego autocysterny; - Zasady postępowania w przypadku wystąpienia awarii sprzętu; - Wymagania w zakresie niezbędnego wyposażenia pojazdu autocysterny.	- Postępować zgodnie z zasadami i przepisami BHP, ochrony ppoż., ergonomii, ochrony środowiska; - Sprawdzać stan techniczny autocysterny (poziom płynów eksploatacyjnych, stan ogumienia, oświetlenia, występowanie wycieków) zgodnie z procedurami; - Postępować zgodnie z zasadami w przypadku wystąpienia awarii sprzętu; - Przeprowadzać kontrolę stanu wyposażenia.
Z2 Planowanie przewozu autocysterną na podstawie analizy dokumentacji przewozowej	
WIEDZA – zna i rozumie:	UMIEJĘTNOŚCI – potrafi:
- Zasady planowania procesu przewozu; - Zasady monitorowania tras przejazdu niektórych rodzajów towarów; - Trasy przejazdów i informacje o godzinach załadunków i rozładunków.	- Planować proces przewozu w określonym czasie; - Przestrzegać wymogów związanych z monitorowaniem towarów (sent); - Dostosowywać trasę przewozu do preferowanych przez nadawców i odbiorców godzin załadunku i rozładunku.
Z3 Oznakowywanie pojazdu i cysterny	
WIEDZA – zna i rozumie:	UMIEJĘTNOŚCI – potrafi:
- Klasyfikację materiałów niebezpiecznych przewożonych w cysternie; - Zasady oznakowania pojazdu i cysterny.	- Rozróżniać materiały wymagające i niewymagające oznakowania pojazdu oraz cysterny; - Oznakowywać pojazd i cysternę na podstawie danych zawartych w dokumencie przewozowym.
Z4 Prowadzenie dokumentacji przewozowej	
WIEDZA – zna i rozumie:	UMIEJĘTNOŚCI – potrafi:
- Rodzaje dokumentów towarzyszących przewożeniu towarów w autocysternie (<u>WZ</u>²⁷, <u>listów przewozowych</u>¹⁴, <u>faktur</u>⁷); - Zasady sporządzania i zawartość dokumentów przewozowych; - Skutki niewłaściwych zapisów w dokumentach	- Rozpoznawać rodzaj dokumentu przewozowego; - Kontrolować poprawność informacji w dokumencie przewozowym; - Przeciwdziałać skutkom niewłaściwych zapisów w dokumentach przewozowych poprzez

przewozowych i procedury postępowania w takich sytuacjach.	zastosowanie odpowiednich procedur.
--	-------------------------------------

3.3. Kompetencja zawodowa Kz2: Prowadzenie załadunku i rozładunku cysterny

Kompetencja zawodowa Kz2: Prowadzenie załadunku i rozładunku cysterny obejmuje zestaw zadań zawodowych Z5, Z6, do realizacji których wymagane są odpowiednie zbiory wiedzy i umiejętności.

Z5 Napełnianie cysterny	
WIEDZA – zna i rozumie:	UMIEJĘTNOŚCI – potrafi:
- Zasady i przepisy BHP, ochrony ppoż., ergonomii, ochrony środowiska w zakresie prowadzenia załadunku; - Zasady doboru środków ochrony osobistej; - Kodyfikację cystern; - Metody napełniania cystern; - Celowość podłączenia <u>uziemienia</u>²⁶ ochronnego; - Budowę i zasady działania armatury załadowniczej; - Kolejność wykonywania działań; - Zasady umieszczania towarów w cysternach w zależności od ich kodu.	- Przestrzegać zasad i przepisów BHP, ochrony ppoż., ergonomii, ochrony środowiska w zakresie prowadzenia załadunku; - Dobierać właściwą odzież ochronną; - Rozpoznawać przeznaczenie cysterny znając jej kod; - Dobierać odpowiednią metodę napełnienia cysterny; - Dobierać i podłączać właściwe uziemienie ochronne; - Wykorzystywać urządzenia załadownicze zgodnie z ich przeznaczeniem i według określonej kolejności; - Wykonywać załadunek towaru w zależności od jego rodzaju.

Z6 Opróżnianie cysterny	
WIEDZA – zna i rozumie:	UMIEJĘTNOŚCI – potrafi:
- Zasady i przepisy BHP, ochrony ppoż., ergonomii, ochrony środowiska w zakresie prowadzenia rozładunku; - Kolejność wykonywania czynności rozładunkowych; - Przeznaczenie i zasady działania armatury rozładowniczej; - Procedury czyszczenia cysterny w zależności od rodzaju przewożonego towaru.	- Przestrzegać zasad i przepisów BHP, ochrony ppoż., ergonomii, ochrony środowiska w zakresie prowadzenia rozładunku; - Rozładowywać towar zgodnie z zasadami; - Nadzorować działanie urządzeń rozładowniczych; - Podejmować decyzję dotyczącą konieczności czyszczenia cysterny.

3.4. Kompetencja zawodowa Kz3: Przewożenie materiałów autocysterną

Kompetencja zawodowa Kz3: Przewożenie materiałów autocysterną obejmuje zestaw zadań zawodowych Z7, Z8, do realizacji których wymagane są odpowiednie zbiory wiedzy i umiejętności.

Z7 Kierowanie autocysterną zgodnie z zasadami i przepisami ruchu drogowego	
WIEDZA – zna i rozumie:	UMIEJĘTNOŚCI – potrafi:
- Przepisy i zasady ruchu drogowego; - Techniki jazdy w różnych warunkach drogowych i atmosferycznych;	Zapewniać bezpieczny przewóz towarów po wszystkich drogach w zgodzie z przepisami ruchu drogowego;

• Przepisy o czasie pracy kierowców; • Zasady działania urządzeń do rejestrowania prędkości pojazdów i czasu pracy kierowców.	• Kierować autocysterną w różnych warunkach pogodowych i drogowych (w tym nocą); • Stosować przerwy w pracy zgodnie z przepisami; • Przygotowywać i obsługiwać urządzenia rejestrujące prędkość pojazdu i czas pracy kierowcy.
--	--

Z8 Kontrolowanie parametrów fizycznych przewożonych substancji za pomocą aparatury pomiarowej

WIEDZA – zna i rozumie:	UMIEJĘTNOŚCI – potrafi:
• Zasady działania urządzeń pomiarowych; • Znaczenie wskazań urządzeń pomiarowych; • Procedury postępowania w razie wystąpienia odchylenia od normy funkcjonowania urządzeń pomiarowych, np. wzrost ciśnienia w zbiorniku.	• Korzystać z urządzeń pomiarowych; • Interpretować ich wskazania; • Przeprowadzać procedurę korygującą nieprawidłowości wykazane przez urządzenia pomiarowe.

3.5. Kompetencje społeczne

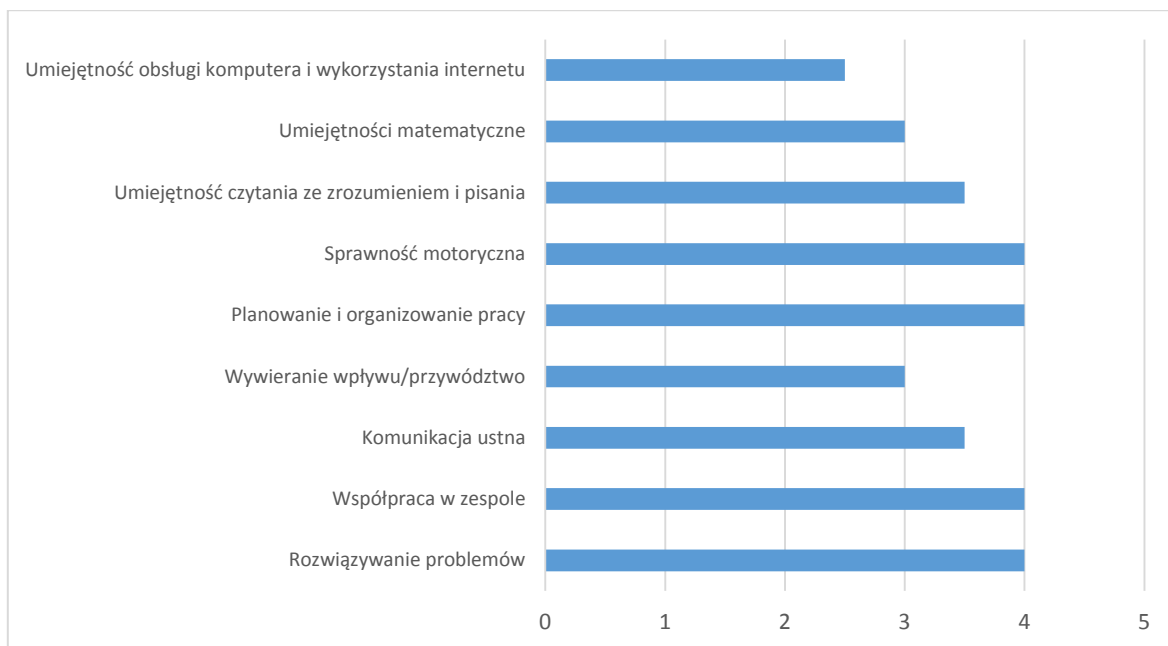
Pracownik w zawodzie **kierowca autocysterny** powinien posiadać kompetencje społeczne niezbędne do prawidłowego i skutecznego wykonywania zadań zawodowych.

W szczególności pracownik jest gotów do:

- Ponoszenia odpowiedzialności za skutki podejmowanych działań oraz za powierzony sprzęt i narzędzia wykorzystywane do wykonywania zadań przewozowych.
- Dostosowywania zachowania do zmiennych okoliczności pracy podczas wykonywania zadań przewozowych.
- Podnoszenia własnych kompetencji zawodowych w zakresie wykonywanych zadań przewozowych.
- Oceniania i weryfikowania wykonywanych przez siebie prac w zakresie zadań przewozowych.
- Oceniania zagrożenia zdrowia oraz życia i podejmowania działań adekwatnych do stopnia zagrożenia podczas wykonywania zadań przewozowych.
- Kierowania się zasadami zgodnymi z etyką zawodową i obowiązującymi przepisami w branży transportowej.

3.6. Profil kompetencji kluczowych dla zawodu

Pracownik powinien mieć zdolność właściwego wykonywania zadań zawodowych i predyspozycje do rozwoju zawodowego. Dlatego wymaga się od niego odpowiednich kompetencji kluczowych. Zostały one zilustrowane w formie profilu (rys. 1) ukazującego wagę kompetencji kluczowych dla zawodu **kierowca autocysterny**.

Rys. 1. Profil kompetencji kluczowych dla zawodu **kierowca autocysterny**

Uwaga:

Wykaz kompetencji kluczowych opracowano na podstawie wykazu stosowanego w Międzynarodowym Badaniu Kompetencji Osób Dorosłych – projekt PIAAC (OECD).

3.7. Powiązanie kompetencji zawodowych z opisami poziomów Polskiej Ramy Kwalifikacji oraz Sektorowej Ramy Kwalifikacji

Kompetencje zawodowe pracownika w zawodzie **kierowca autocysterny**, nawiązują do opisów poziomów Polskiej Ramy Kwalifikacji.

Opis zawodu, zadań zawodowych i wymagań kompetencyjnych może stanowić materiał informacyjny dla przygotowania (lub aktualizacji) opisu kwalifikacji wprowadzanych do Zintegrowanego Systemu Kwalifikacji (ZSK). Więcej informacji:

- Zintegrowany System Kwalifikacji: <https://www.kwalifikacje.gov.pl>
- Zintegrowany Rejestr Kwalifikacji: <https://rejestr.kwalifikacje.gov.pl>

4. ODNIESIENIE DO SYTUACJI ZAWODU NA RYNKU PRACY I MOŻLIWOŚCI DOSKONALENIA ZAWODOWEGO

4.1. Możliwości podjęcia pracy w zawodzie

Kierowca autocysterny może podjąć pracę w:

- firmach transportowych wykonujących usługi przewozu w cysternach,
- firmach, które handlują towarami wymagającymi przewozu w cysternach,
- firmach prowadzących stacje benzynowe, hurtownie paliw i olejów,
- mleczarniach,
- przedsiębiorstwach używających towarów wymagających transportu w cysternach dla własnych potrzeb, np. do oczyszczania instalacji,
- przedsiębiorstwach transportowych,
- przedsiębiorstwach spedycyjnych,
- przedsiębiorstwach zajmujących się dystrybucją paliw, gazów lub artykułów spożywczych,

- zakładach chemicznych,
- jednostkach wojskowych,
- świadcząc usługi w ramach własnej działalności gospodarczej.

Wiele firm oferuje możliwość zdobycia uprawnień na koszt pracodawcy i rozpoczęcia pracy w nowym zawodzie.

Kierowca autocysterny może również prowadzić działalność gospodarczą w zakresie usług transportowych pojazdem ciężarowym – cysterną.

WAŻNE:

Zachęcamy do sprawdzenia dostępnych ofert pracy w **Centralnej Bazie Ofert Pracy:**

<http://oferty.praca.gov.pl>

Natomiast aktualizacje informacji o możliwościach zatrudnienia w zawodzie, przyszłe zapotrzebowanie na dany zawód na rynku pracy oraz dodatkowe informacje można uzyskać, korzystając z **polecanych źródeł danych**.

Polecane źródła danych [dostęp: 31.10.2018]:

Ranking (monitoring) zawodów deficytowych i nadwyżkowych:

<http://mz.praca.gov.pl>

<https://www.gov.pl/web/rodzina/zawody-deficytowe-zrownowazone-i-nadwyzkowe>

Barometr zawodów: <https://barometrzwodow.pl>

Wojewódzkie obserwatoria rynku pracy:

Mazowieckie – <http://obserwatorium.mazowsze.pl>

Małopolskie – <https://www.obserwatorium.malopolska.pl>

Lubelskie – <http://lorp.wup.lublin.pl>

Regionalne Obserwatorium Rynku Pracy w Łodzi – <http://obserwatorium.wup.lodz.pl>

Pomorskie – <http://www.porp.pl>

Opolskie – <http://www.obserwatorium.opole.pl>

Wielkopolskie – <http://www.obserwatorium.wup.poznan.pl>

Zachodniopomorskie – <https://www.wup.pl/pl/dla-instytucji/zachodniopomorskie-obserwatorium-ryнку-pracy>

Podlaskie – <http://www.obserwatorium.up.podlasie.pl>

Zielona Linia. Centrum Informacyjne Służb Zatrudnienia:

<http://zielonalinia.gov.pl>

Portal Prognozowanie Zatrudnienia:

www.prognozowaniezatrudnienia.pl

Portal EU Skills Panorama:

<http://skillspanorama.cedefop.europa.eu/en>

Europejski portal mobilności zawodowej EURES:

<https://eures.praca.gov.pl>

<https://ec.europa.eu/eures/public/pl/homepage>

4.2. Instytucje oferujące kształcenie, szkolenie i/lub potwierdzanie kompetencji w ramach zawodu

Kształcenie

Obecnie (2018 r.) w ramach systemu kształcenia zawodowego w Polsce nie przygotowuje się kandydatów do pracy w zawodzie **kierowca autocysterny**.

Kompetencje przydatne do wykonywania zawodu można uzyskać w branżowej szkole I stopnia w zawodzie pokrewnym kierowca mechanik, w ramach kwalifikacji AU.04 Eksploatacja środków transportu drogowego. W ramach wymienionej kwalifikacji można również uczestniczyć w kwalifikacyjnym kursie zawodowym (dla dorosłych) organizowanym przez:

- publiczne szkoły prowadzące kształcenie zawodowe,

- niepubliczne szkoły posiadające uprawnienia szkół publicznych, prowadzące kształcenie zawodowe,
- publiczne i niepubliczne placówki kształcenia ustawicznego, placówki kształcenia praktycznego, ośrodki doksztalcania i doskonalenia zawodowego,
- instytucje rynku pracy prowadzące działalność edukacyjno-szkoleniową,
- podmioty prowadzące działalność oświatową na podstawie ustawy Prawo przedsiębiorców.

Kwalifikacje wyodrębnione w zawodach szkolnictwa zawodowego potwierdzają Okręgowe Komisje Egzaminacyjne również w trybie eksternistycznym.

Szkolenie

Uprawnienia do prowadzenia pojazdów ciężarowych oraz kwalifikację wstępną, przyspieszoną i okresową zdobyć można w ośrodkach szkolenia kierowców¹⁷.

Uprawnienia ADR, pozwalające na przewóz towarów niebezpiecznych, uzyskać można w ośrodkach szkolenia wpisanych do rejestru w Urzędach Marszałkowskich, a publikowanych na stronach Transportowego Dozoru Technicznego²⁴. Uprawnienia ADR muszą być okresowo odnawiane przed upływem 5-letniego okresu ważności.

Uprawnienia do obsługi urządzeń do napełniania i opróżniania urządzeń ciśnieniowych uzyskać można zdając egzamin przed Komisją Transportowego Dozoru Technicznego.

WAŻNE:

Więcej informacji o instytucjach oferujących kształcenie, szkolenie i/lub walidację kompetencji w ramach zawodu można uzyskać, korzystając z **polecanych źródeł danych**.

Polecane źródła danych [dostęp: 31.10.2018]:

Szkolnictwo wyższe:

www.wybiezstudia.nauka.gov.pl

Szkolnictwo zawodowe:

<https://www.ore.edu.pl/category/ksztalcenie-zawodowe-i-ustawiczne>

<http://doradztwo.ore.edu.pl/wyberam-zawod>

<https://zrp.pl>

Szkolenia zawodowe:

Rejestr Instytucji Szkoleniowych – <http://www.stor.praca.gov.pl/portal/#/ris>

Baza Usług Rozwojowych – <https://uslugirozwojowe.parp.gov.pl>

Inne źródła danych:

Zintegrowany Rejestr Kwalifikacji – <https://rejestr.kwalifikacje.gov.pl>

Bilans Kapitału Ludzkiego – <https://bkl.parp.gov.pl>

Fundacja Rozwoju Systemu Edukacji – <http://www.frse.org.pl>, <http://europass.org.pl>

Learning Opportunities and Qualifications in Europe – <https://ec.europa.eu/ploteus>

4.3. Zarobki osób wykonujących dany zawód/daną grupę zawodów

Wynagrodzenie (2018 r.) osób pracujących w zawodzie **kierowca autocysterny** zawiera się w przedziale zazwyczaj od 2780 zł do 4210 zł brutto miesięcznie. Mediana wynosi 3490 zł brutto miesięcznie.

Kierowca autocysterny pracujący z towarami niebezpiecznymi może otrzymać wyższe wynagrodzenie ze względu na większą odpowiedzialność oraz oczekiwane przez pracodawców dłuższe doświadczenie zawodowe.

W transporcie międzynarodowym kierowca autocysterny często wynagradzany jest zgodnie z przepisami o wynagradzaniu w kraju, w którym odbywa się transport, np. Niemcy, Francja.

WAŻNE:

Zarobki osób wykonujących dany zawód/grupę zawodów są orientacyjne i mogą szybko stracić aktualność. Dlatego na bieżąco należy sprawdzać, jakie zarobki oferuje rynek pracy, korzystając z **polecanych źródeł danych**.

Polecane źródła danych [dostęp: 31.10.2018]:

Wynagrodzenie w Polsce według danych GUS:

<http://stat.gov.pl/obszary-tematyczne/rynek-pracy/pracujacy-zatrudnieni-wynagrodzenia-koszty-pracy>

Przykładowe portale informujące o zarobkach:

<https://wynagrodzenia.pl/gus>

<https://wynagrodzenia.pl/kategoria/zarobki-na-stanowiskach-i-szczecblach>

<https://sedlak.pl/raporty-placowe>

<https://zarobki.pracuj.pl>

<https://www.forbes.pl/ogolnopolskie-badanie-wynagrodzen>

<https://www.kariera.pl/wynagrodzenia>

4.4. Możliwości zatrudnienia osób niepełnosprawnych w zawodzie

W zawodzie **kierowcy autocysterny** możliwe jest zatrudnienie osób z niepełnosprawnościami.

Warunkiem niezbędnym do zatrudnienia osób z niepełnosprawnością w tym zawodzie jest identyfikacja indywidualnych barier i dostosowanie technicznych i organizacyjnych warunków środowiska oraz stanowiska pracy do potrzeb zatrudnienia osób:

- z wadami i dysfunkcją wzroku (04-O) w przypadku możliwości skorygowania ich szklami optycznymi lub soczewkami kontaktowymi,
- z dysfunkcją narządu słuchu (03-L), pod warunkiem, że niepełnosprawność ta jest możliwa do skorygowania za pomocą aparatów słuchowych,
- innymi rodzajami niepełnosprawności wynikającymi z chorób układu krążenia, oddechowego, pokarmowego, moczowo-płciowego i in. – pod warunkiem, że praca nie wymaga znacznego wysiłku fizycznego oraz/lub, że jest zorganizowana jest w taki sposób, aby pracownik miał możliwość regularnego przyjmowania leków i dokonywania niezbędnych zabiegów pielęgnacyjno-medycznych (np. zastrzyków insulinowych).

WAŻNE:

Decyzja o zatrudnieniu osoby z jakimkolwiek rodzajem niepełnosprawności może być podjęta wyłącznie po indywidualnej konsultacji z lekarzem medycyny pracy.

5. ODNIESIENIE DO EUROPEJSKIEJ KLASYFIKACJI UMIEJĘTNOŚCI/KOMPETENCJI, KWALIFIKACJI I ZAWODÓW (ESCO)

Europejska klasyfikacja umiejętności/kompetencji, kwalifikacji i zawodów (European Skills/Competences, Qualifications and Occupations – ESCO) jest narzędziem łączącym rynek edukacji z rynkiem pracy. ESCO jest częścią strategii „Europa 2020”. W klasyfikacji określono i uszeregowano umiejętności, kompetencje, kwalifikacje i zawody istotne dla unijnego rynku pracy oraz kształcenia i szkolenia. Tworzenie europejskiego rynku pracy, a w przyszłości wspólnego obszaru kształcenia ustawicznego wymaga, aby zdobywane przez jednostki umiejętności oraz kwalifikacje były zrozumiałe oraz łatwo porównywalne między krajami, a także – by promowały mobilność wśród pracowników.

Obecnie (2018 r.) klasyfikacja ESCO jest dostępna w 27 językach (w 24 językach UE, islandzkim, norweskim i arabskim) za pośrednictwem platformy ESCO:

<https://ec.europa.eu/esco/portal/home>

Klasyfikacja ESCO została oparta na trzech filarach i pokazuje w sposób systematyczny relacje między nimi:

- **Zawody:** <https://ec.europa.eu/esco/portal/occupation>
- **Umiejętności/Kompetencje:** <https://ec.europa.eu/esco/portal/skill>
- **Kwalifikacje:** <https://ec.europa.eu/esco/portal/qualification>

6. ŹRÓDŁA DODATKOWYCH INFORMACJI O ZAWODZIE

Podstawowe regulacje prawne:

Stan prawny na dzień: 31.10.2018 r.

- Ustawa z dnia 9 marca 2017 r. o systemie monitorowania drogowego i kolejowego przewozu towarów (Dz. U. poz. 708, z późn. zm.).
- Ustawa z dnia 14 grudnia 2016 r. – Prawo oświatowe (t.j. Dz. U. z 2018 r. poz. 996, z późn. zm.).
- Ustawa z dnia 22 grudnia 2015 r. o Zintegrowanym Systemie Kwalifikacji (t.j. Dz. U. z 2017 r. poz. 986, z późn. zm.).
- Ustawa z dnia 19 sierpnia 2011 r. o przewozie towarów niebezpiecznych (t.j. Dz. U. z 2018 r. poz. 169, z późn. zm.).
- Ustawa z dnia 5 stycznia 2011 r. o kierujących pojazdami (t.j. Dz. U. z 2017 r. poz. 978, z późn. zm.).
- Ustawa z dnia 16 kwietnia 2004 r. o czasie pracy kierowców (t.j. Dz. U. z 2012 r. poz. 1155, z późn. zm.).
- Ustawa z dnia 20 kwietnia 2004 r. o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy (t.j. Dz. U. z 2018 r. poz. 1265, z późn. zm.).
- Ustawa z dnia 6 września 2001 r. o transporcie drogowym (t.j. Dz. U. z 2017 r. poz. 2200, z późn. zm.).
- Ustawa z dnia 21 grudnia 2000 r. o dozorze technicznym (t.j. Dz. U. z 2018 r. poz. 1351, z późn. zm.).
- Ustawa z dnia 20 czerwca 1997 r. – Prawo o ruchu drogowym (t.j. Dz. U. z 2018 r. poz. 1990).
- Ustawa z dnia 15 listopada 1984 r. Prawo przewozowe (t.j. Dz. U. z 2017 r. poz. 1983).
- Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 18 sierpnia 2017 r. w sprawie szczegółowych warunków i sposobu przeprowadzania egzaminu potwierdzającego kwalifikacje w zawodzie (Dz. U. poz. 1663).
- Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 31 marca 2017 r. w sprawie podstawy programowej kształcenia w zawodach (Dz. U. poz. 860, z późn. zm.).
- Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 13 marca 2017 r. w sprawie klasyfikacji zawodów szkolnictwa zawodowego (Dz. U. poz. 622, z późn. zm.).
- Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 13 kwietnia 2016 r. w sprawie charakterystyk drugiego stopnia Polskiej Ramy Kwalifikacji typowych dla kwalifikacji o charakterze zawodowym – poziomy 1–8 (Dz. U. poz. 537).
- Rozporządzenie Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 7 sierpnia 2014 r. w sprawie klasyfikacji zawodów i specjalności na potrzeby rynku pracy oraz zakresu jej stosowania (t.j. Dz. U. z 2018 r. poz. 227).

Literatura branżowa:

- Czyżewski A.: Prawo jazdy dla każdego. Kategoria C. Agencja Wydawnicza Liwona, Warszawa 2013.
- Grzegorzczak K., Buchcar R.: Przewóz drogowy towarów niebezpiecznych. Wydawnictwo ADeR Buch-Car, Błonie 2016.
- Kasperczyk R.: Środki transportu, cz. 1 i 2. Wydawnictwo Difin, Warszawa 2014.
- Kokociński M.: Praktyczne aspekty stosowania ADR w przewozie towarów niebezpiecznych. Wydanie III. Wydawnictwo Credo, Warszawa 2016.

- Krupa A.: Podstawy transportu. Wydawnictwa Szkolne i Pedagogiczne, Warszawa 2017.
- Prochowski L., Żuchowski A.: Technika transportu ładunków. Wydawnictwa Komunikacji i Łączności, Warszawa 2016.
- Vademecum Profesjonalnego Kierowcy Zawodowego. Pod redakcją J. Bogusławskiego. Wydawnictwo Credo, Warszawa 2015.

Zasoby internetowe [dostęp: 31.10.2018]:

- Baza danych standardów kwalifikacji/kompetencji zawodowych i modułowych programów szkoleń: <ftp://kwalifikacje.praca.gov.pl>
- Informatory o egzaminach potwierdzających kwalifikacje zawodowe: <https://cke.gov.pl/egzamin-zawodowy/egzamin-zawodowy-formula-2017/informatory/informatory-2>
- Portal Asystent BHP: <https://asystentbhp.pl>
- Projekt Zintegrowany System Kwalifikacji: <http://kwalifikacje.edu.pl>
- Portal Branżowy: <http://etransport.pl>
- Portal Drogowy: <http://trackerinfo.eu>
- Standardy orzecznictwa lekarskiego ZUS: <http://www.zus.pl/lekarze/publikacje/standardy-orzecznictwa-lekarskiego-zus>
- Stowarzyszenie Doradców ds. Bezpieczeństwa w Transporcie Drogowym Towarów Niebezpiecznych: <http://www.s-dgsa.pl/akty.php>
- Wyszukiwarka opisów zawodów: <http://psz.praca.gov.pl/rynek-pracy/bazy-danych/klasyfikacja-zawodow-i-specjalnosci/wyszukiwarka-opisow-zawodow>
- Zrzeszenie Międzynarodowych Przewoźników Drogowych w Polsce: <http://przewoznik.zmpd.pl>

7. SŁOWNIK POJĘĆ

7.1. Definicje powiązane z opisem informacji o zawodzie (zawodoznawcze)

Nazwa pojęcia	Definicja pojęcia
Awans zawodowy	Wyróżnia się dwa podstawowe rodzaje awansu – pionowy oraz poziomy. Awans pionowy oznacza zmianę stanowiska na wyższe w hierarchii przedsiębiorstwa/organizacji oraz przyznanie wyższego wynagrodzenia i poszerzenie uprawnień, np. awans polegający na osiągnięciu wyższego stopnia wymagań formalnych w policji, w wojsku, mianowanie na wyższy stopień – awans nauczycielski. Awans poziomy oznacza zmianę stanowiska niepociągającą za sobą zmiany pozycji pracownika w hierarchii firmy, np. objęcie dodatkowego stanowiska przez pracownika, powierzenie nowych zadań, rozszerzenie uprawnień i zakresu podejmowanych decyzji.
Czynności zawodowe	Są to działania podejmowane w ramach zadania zawodowego i dające efekt w postaci realizacji celu przewidzianego w zadaniu zawodowym.
Edukacja formalna	Kształcenie realizowane przez publiczne i niepubliczne szkoły oraz inne podmioty systemu oświaty, uczelnie oraz inne podmioty systemu szkolnictwa wyższego w ramach programów, które prowadzą do uzyskania kwalifikacji pełnych oraz kwalifikacji nadawanych po ukończeniu studiów podyplomowych (zgodnie z ustawą Prawo o szkolnictwie wyższym) albo kwalifikacje w zawodzie (zgodnie z przepisami oświatowymi).
Edukacja pozaformalna	Kształcenie i szkolenie realizowane w ramach programów, które nie prowadzą do uzyskania kwalifikacji pełnych lub kwalifikacji właściwych dla edukacji formalnej.
Efekty uczenia się	Wiedza, umiejętności oraz kompetencje społeczne nabyte w procesie uczenia się (w ramach edukacji formalnej, edukacji pozaformalnej lub poprzez uczenie się nieformalne).
Europejskie Ramy Kwalifikacji (ERK)	Przyjęta w Unii Europejskiej struktura i opis poziomów kwalifikacji umożliwiające porównanie kwalifikacji uzyskiwanych w różnych państwach. W ERK wyróżniono 8 poziomów kwalifikacji opisywanych za pomocą efektów uczenia się (wiedza, umiejętności i kompetencje). ERK stanowi układ odniesienia do krajowych ram kwalifikacji, w tym do PRK.

Kody niepełnosprawności	Są symbolami rodzaju schorzenia, które ma decydujący wpływ na to, do jakich prac osoba niepełnosprawna może być kierowana, a do jakich nie powinna ze względu na jej zdrowie i skuteczność pracy na danym stanowisku. Podstawowe kody niepełnosprawności: 01-U upośledzenie umysłowe, 02-P choroby psychiczne, 03-L zaburzenia głosu, mowy i choroby słuchu, 04-O choroby narządu wzroku, 05-R upośledzenie narządu ruchu, 06-E epilepsja, 07-S choroby układu oddechowego i krążenia, 08-T choroby układu pokarmowego, 09-M choroby układu moczowo-płciowego, 10-N choroby neurologiczne, 11-I inne, w tym schorzenia: endokrynologiczne, metaboliczne, zaburzenia enzymatyczne, choroby zakaźne i odzwierzęce, zeszpecenia, choroby układu krwiotwórczego, 12-C całościowe zaburzenia rozwojowe.
Kompetencje społeczne	Jest to rozwinięta w toku uczenia się zdolność kształtowania własnego rozwoju oraz autonomicznego i odpowiedzialnego uczestniczenia w życiu zawodowym i społecznym, z uwzględnieniem etycznego kontekstu własnego postępowania.
Kompetencje kluczowe	Są to kompetencje (połączenie wiedzy, umiejętności i kompetencji społecznych) integracji społecznej i zatrudnienia potrzebne w życiu zawodowym i pozazawodowym oraz do bycia aktywnym obywatelem. Na potrzeby opracowania informacji o zawodach wyróżniono 9 kompetencji, które zostały wybrane i pogrupowane ze zbioru 15 kompetencji kluczowych wyodrębnionych w Międzynarodowym Badaniu Kompetencji Osób Dorosłych – Projekt PIAAC prowadzonym cyklicznie przez OECD.
Kompetencja zawodowa	Jest to układ wiedzy, umiejętności i kompetencji społecznych niezbędnych do wykonywania, w ramach wydzielonego zakresu pracy w zawodzie zestawu zadań zawodowych. Posiadanie jednej lub kilku kompetencji zawodowych powinno umożliwić zatrudnienie na co najmniej jednym stanowisku pracy w zawodzie.
Kwalifikacja	Oznacza zestaw efektów uczenia się w zakresie wiedzy, umiejętności oraz kompetencji społecznych nabytych w edukacji formalnej, edukacji pozaformalnej lub poprzez uczenie się nieformalne, zgodnych z ustalonymi dla danej kwalifikacji wymaganiami, których osiągnięcie zostało sprawdzone w procesie walidacji oraz formalnie potwierdzone przez uprawniony podmiot certyfikujący. W Zintegrowanym Systemie Kwalifikacji wyodrębniono 4 rodzaje kwalifikacji: pełne, częściowe, rynkowe i uregulowane.
Polska Rama Kwalifikacji (PRK)	Opis ośmiu wyodrębnionych w Polsce poziomów kwalifikacji odpowiadających odpowiednim poziomom Europejskich Ram Kwalifikacji sformułowany za pomocą ogólnych charakterystyk efektów uczenia się dla kwalifikacji na poszczególnych poziomach ujętych w kategoriach wiedzy, umiejętności i kompetencji społecznych.
Potwierdzanie kompetencji	Jest to proces polegający na sprawdzeniu, czy kompetencje wymagane dla danej kwalifikacji zostały osiągnięte. Terminy o podobnym znaczeniu: „walidacja”, „egzaminowanie”. Proces ten prowadzi do certyfikacji – wydania przez upoważnioną instytucję „dyplomu”, „świadectwa”, „certyfikatu”.
Sektorowa Rama Kwalifikacji (SRK)	Opis poziomów kwalifikacji funkcjonujących w danym sektorze lub branży; poziomy Sektorowych Ram Kwalifikacji odpowiadają odpowiednim poziomom Polskiej Ramy Kwalifikacji.
Sprawności sensomotoryczne	Są to sprawności związane z funkcjonowaniem narządów zmysłów (wzroku, słuchu, smaku, powonienia, dotyku) oraz narządu ruchu (sprawność rąk, precyzja ruchów rąk, sprawność nóg, koordynacja wzrokowo-ruchowa itp.).
Stanowisko pracy	Jest to miejsce pracy w strukturze organizacyjnej, np. przedsiębiorstwa, instytucji, organizacji, w ramach którego pracownik wykonuje zadania zawodowe stale lub okresowo. Do prawidłowego wykonywania zadań na danym stanowisku pracy konieczne jest posiadanie wiedzy, umiejętności oraz kompetencji społecznych właściwych dla kompetencji zawodowych wyodrębnionych w zawodzie.

Tytuł zawodowy	Jest przyznawany osobie, która udowodniła, że posiada określony zasób wiedzy i umiejętności potrzebny do wykonywania danego zawodu. W niektórych grupach zawodowych (technicy, lekarze, rzemieślnicy) istnieją ustawowo zadekretowane nazwy i hierarchie tych tytułów, podczas gdy w innych nie ma takich systemów. Przykładowo tytuły zawodowe uzyskiwane w szkołach i placówkach oświaty to: robotnik wykwalifikowany i technik, w rzemiośle: uczeń, czeladnik, mistrz, w kulturze fizycznej: trener, instruktor, menedżer sportu.
Umiejętności	Jest to przyswojona w procesie uczenia się zdolność do wykonywania zadań i rozwiązywania problemów właściwych dla dziedziny uczenia się lub działalności zawodowej.
Uprawnienia zawodowe	Oznaczają posiadanie prawa do wykonywania czynności zawodowych (zawodu), do których dostęp jest ograniczony poprzez przepisy prawne przewidujące konieczność posiadania odpowiedniego wykształcenia, spełnienia wymagań kwalifikacyjnych lub innych dodatkowych wymagań.
Uczenie się nieformalne	Uzyskiwanie efektów uczenia się poprzez różnego rodzaju aktywność poza edukacją formalną i edukacją pozaformalną, w tym poprzez samouczenie się i doświadczenie uzyskane w pracy.
Walidacja	Oznacza sprawdzenie czy osoba ubiegająca się o nadanie określonej kwalifikacji, niezależnie od sposobu uczenia się (edukacja formalna, pozaformalna i uczenie się nieformalne) tej osoby, osiągnęła wyodrębnioną część lub całość efektów uczenia się wymaganych dla tej kwalifikacji.
Wiedza	Jest to zbiór opisów obiektów i faktów, zasad, teorii oraz praktyk przyswojonych w procesie uczenia się, odnoszących się do dziedziny uczenia się lub działalności zawodowej.
Wykształcenie	Oznacza rezultat procesu kształcenia w zakresie ogólnym i specjalistycznym charakteryzowany na podstawie: – poziomu wykształcenia odpowiadającego poziomowi ukończonej szkoły (np. wykształcenie: podstawowe, gimnazjalne, ponadpodstawowe, ponadgimnazjalne, czeladnicze, policealne, wyższe (pierwszy, drugi i trzeci stopień), – profilu wykształcenia (ukończonej szkoły) lub dziedziny wykształcenia (kierunek lub kierunek i specjalność ukończonej szkoły wyższej lub wyższej szkoły zawodowej).
Zadanie zawodowe	Jest to logiczny wycinek lub etap pracy w ramach zawodu o wyraźnie określonym początku i końcu wykonywany na stanowisku pracy. Na zadanie zawodowe składa się układ czynności zawodowych powiązanych jednym celem, kończący się określonym wytworem, usługą lub istotną decyzją. W wyniku podziału pracy każdy zawód różni się wykonywanymi zadaniami, na które składają się czynności zawodowe.
Zawód	Jest to zbiór zadań zawodowych wyodrębnionych w wyniku społecznego podziału pracy, wykonywanych przez poszczególne osoby i wymagających odpowiednich kwalifikacji i kompetencji (wiedzy, umiejętności i kompetencji społecznych), zdobytych w wyniku kształcenia lub praktyki. Wykonywanie zawodu stanowi źródło utrzymania.
Zintegrowany System Kwalifikacji (ZSK)	Wyodrębniona część Krajowego Systemu Kwalifikacji, w której obowiązują określone w ustawie standardy opisywania kwalifikacji oraz przypisywania poziomu Polskiej Ramy Kwalifikacji do kwalifikacji, zasady włączania kwalifikacji do Zintegrowanego Systemu Kwalifikacji i ich ewidencjonowania w Zintegrowanym Rejestrze Kwalifikacji (ZRK), a także zasady i standardy certyfikowania kwalifikacji oraz zapewniania jakości nadawania kwalifikacji. Informacje o ZSK są dostępne pod adresem: https://www.kwalifikacje.gov.pl
Zintegrowany Rejestr Kwalifikacji (ZRK)	Rejestr publiczny prowadzony w systemie teleinformatycznym ewidencjonujący kwalifikacje włączone do Zintegrowanego Systemu Kwalifikacji. Informacje o ZRK są dostępne pod adresem: https://rejestr.kwalifikacje.gov.pl

7.2. Definicje związane z wykonywaniem zawodu (branżowe)

Lp.	Nazwa pojęcia	Definicja	Źródło
1	Aparatura pomiarowa	Urządzenia pomiarowe — mechanizm lub zespół mechanizmów, służący do wykonania określonych czynności, ustalenia miary określonej wielkości fizycznej.	Definicja opracowana przez zespół ekspercki na podstawie: http://portalautomatyki.pl/aparatura-kontrolno-pomiarowa [dostęp: 31.10.2018]

2	Badanie psychotechniczne	Badanie pewnych cech psychicznych, przeprowadzane w celu stwierdzenia przydatności osoby badanej do pełnienia tych, czy innych zadań zawodowych.	Definicja opracowana przez zespół ekspercki na podstawie: http://www.medonet.pl/badania-badania-psychotechniczne,artykul,1686632.html [dostęp: 31.10.2018]
3	Cysterna	Cysterna oznacza zbiornik wraz z jego wyposażeniem obsługowym i konstrukcyjnym. Określenie to użyte samodzielnie oznacza kontener-cysternę, cysternę przenośną, cysternę odepowalną lub cysternę stałą, zgodnie z definicjami zawartymi w niniejszym rozdziale, w tym cysternę stanowiącą element pojazdu-baterii lub MEGC.	Definicja opracowana przez zespół ekspercki na podstawie: Umowa europejska dotycząca międzynarodowego przewozu drogowego towarów niebezpiecznych (ADR), sporządzona w Genewie dnia 30 września 1957 r. http://prawo.sejm.gov.pl/isap.nsf/DocDetails.xsp?id=WDU19750350189 [dostęp: 31.10.2018]
4	Czas pracy kierowcy	Czasem pracy kierowcy jest czas od rozpoczęcia do zakończenia pracy, która obejmuje wszystkie czynności związane z wykonywaniem przewozu drogowego: prowadzenie pojazdu, załadunek, rozładunek towarów, czynności spedycyjne, codzienną obsługę pojazdu, czynności administracyjne oraz przerwy.	Definicja opracowana przez zespół ekspercki na podstawie: Ustawa z dnia 16 kwietnia 2004 r. o czasie pracy kierowców http://prawo.sejm.gov.pl/isap.nsf/DocDetails.xsp?id=WDU20040920879 [dostęp: 31.10.2018]
5	Dokumenty przewozowe	Ogół dokumentów towarzyszących przewozowi towarów w autocysternie (WZ, listy przewozowe, faktury).	Definicja opracowana przez zespół ekspercki na podstawie: http://www.gitd.gov.pl/dla-kierowcow/porady/wymagane-dokumenty [dostęp: 31.10.2018]
6	Eco-driving	Ang. jazda energooszczędna – szkolenie mające na celu poprawę parametrów zużycia paliwa.	Definicja opracowana przez zespół ekspercki na podstawie: https://www.motofakty.pl/artykuly/eco-driving-na-czym-polega-chodzi-nie-tylko-o-oszczednosc-paliwa.html [dostęp: 31.10.2018]
7	Faktura	Szczególny rodzaj rachunku wystawiany przez podatników podatku VAT, podlegający osobnym przepisom. Faktura powinna być wystawiona przynajmniej w dwóch egzemplarzach. Przy czym nie obowiązuje już rozróżnienie na „oryginał” i „kopię” faktury. Faktura musi posiadać niezbędne elementy danych, aby mogła być uznana za fakturę. Obowiązek umieszczenia na fakturze szczegółowych danych jest wymagany przez Ustawę o podatku od towarów i usług, co oznacza, że niespełnienie tego wymogu wiąże się z konsekwencją prawną.	Definicja opracowana przez zespół ekspercki na podstawie: https://fakturownia.pl/faktura [dostęp: 31.10.2018]

8	Analysis And Critical Control Points (HACCP)	Analiza zagrożeń i krytyczne punkty kontroli (ang. hazard analysis and critical control points) – postępowanie mające na celu zapewnienie bezpieczeństwa żywności przez identyfikację i oszacowanie skali zagrożeń z punktu widzenia wymagań zdrowotnych żywności oraz ryzyka wystąpienia zagrożeń podczas przebiegu wszystkich etapów produkcji i obrotu żywnością produktami spożywczymi; system ten ma również na celu określenie metod eliminacji lub ograniczania zagrożeń oraz ustalenie działań korygujących.	Definicja opracowana przez zespół ekspercki na podstawie: https://gis.gov.pl/dzialalnosc-gospodarcza/wymagania-higieniczne-system-haccp-ghp-gmp [dostęp: 31.10.2018]
9	Jazda defensywna	Technika prowadzenia pojazdu mająca na celu uniknięcie wypadków drogowych poprzez przewidywanie zagrożeń.	Definicja opracowana przez zespół ekspercki na podstawie: https://www.motofakty.pl/artyku/l/jazda-defensywna-na-czym-polega.html [dostęp: 31.10.2018]
10	Kategoria C prawa jazdy	Uprawnienie do kierowania, m.in.: a) pojazdem samochodowym o dopuszczalnej masie całkowitej przekraczającej 3,5 t, z wyjątkiem autobusu, b) zespołem pojazdów złożonym z pojazdu, o którym mowa w lit. a, oraz z przyczepy lekkiej, c) pojazdami określonymi dla prawa jazdy kategorii AM.	Definicja opracowana przez zespół ekspercki na podstawie: Ustawa z dnia 5 stycznia 2011 r. o kierujących pojazdami (t.j. Dz. U. z 2017 r. poz. 978, z późn. zm.) http://prawo.sejm.gov.pl/isap.nsf/DocDetails.xsp?id=WDU20110300151 [dostęp: 31.10.2018]
11	Kategoria C+E prawa jazdy	Uprawnienie do kierowania pojazdem określonym odpowiednio w prawie jazdy kategorii C łącznie z przyczepą (przyczepami).	Definicja opracowana przez zespół ekspercki na podstawie: Ustawa z dnia 5 stycznia 2011 r. o kierujących pojazdami (t.j. Dz. U. z 2017 r. poz. 978, z późn. zm.) http://prawo.sejm.gov.pl/isap.nsf/DocDetails.xsp?id=WDU20110300151 [dostęp: 31.10.2018]
12	Kierowca	Osoba uprawniona do kierowania pojazdem silnikowym lub motorowerem.	Definicja opracowana przez zespół ekspercki na podstawie: Ustawa z dnia 20 czerwca 1997 r. – Prawo o ruchu drogowym (t.j. Dz. U. z 2018 r. poz. 1990) http://prawo.sejm.gov.pl/isap.nsf/DocDetails.xsp?id=WDU19970980602 [dostęp: 31.10.2018]
13	Kompresor	Maszyna służąca do sprężania powietrza lub innych gazów.	Definicja opracowana przez zespół ekspercki na podstawie: https://sjp.pwn.pl/szukaj/Kompresor.html [dostęp: 31.10.2018]

14	List przewozowy	List przewozowy lub dokument przewozowy, to informacja, na podstawie której przyjmuje się rzeczy do przewozu.	Definicja opracowana przez zespół ekspercki na podstawie: Ustawa z dnia 15 listopada 1984 r. Prawo przewozowe (t.j. Dz. U. z 2017 r. poz. 1983) http://prawo.sejm.gov.pl/isap.nsf/DocDetails.xsp?id=WDU19840530272 [dostęp: 31.10.2018]
15	Łańcuch dostaw	Obejmuje wszelkie czynności związane z transportem oraz przeróbką towarów, wspominając tutaj również o początkowym etapie, czyli pozyskiwaniu wszelkiego rodzaju surowców oraz etapie końcowym tj. dostarczeniu produktu konsumentom. Pojęcie to zawiera również przepływ informacji, które są istotne podczas całego procesu.	Definicja opracowana przez zespół ekspercki na podstawie: Szymonik A. Logistyka i zarządzanie łańcuchem dostaw, Difin, Warszawa 2011
16	Nawigacja	Urządzenie elektroniczne ułatwiające dotarcie do celu używające systemu GPS do ustalenia bieżącej lokalizacji pojazdu i zainstalowanej mapy elektronicznej.	Definicja opracowana przez zespół ekspercki na podstawie: https://www.komputerswiat.pl/nawigacja-samochodowa [dostęp: 31.10.2018]
17	Ośrodek szkolenia kierowców	Szkoła jazdy, której prowadzenie jest działalnością regulowaną w rozumieniu przepisów ustawy z dnia 2 lipca 2004 r. o swobodzie działalności gospodarczej oraz wymaga uzyskania wpisu do rejestru przedsiębiorców prowadzących ośrodek szkolenia kierowców. Organem prowadzącym w/w rejestr jest starosta właściwy ze względu na miejsce prowadzenia ośrodka.	Definicja opracowana przez zespół ekspercki na podstawie: https://poradnikprzedsiębiorcy.pl/-jak-zalozyc-osrodek-szkolenia-kierowcow [dostęp: 31.10.2018]
18	Pompa	Maszyna do podnoszenia cieczy z niższego poziomu na wyższy lub do przetwarzania jej z jednego zbiornika do drugiego, do zagęszczania lub rozrzedzania powietrza albo innego gazu, do wytwarzania próżni.	Definicja opracowana przez zespół ekspercki na podstawie: https://sjp.pwn.pl/szukaj/Pompa.html [dostęp: 31.10.2018]
19	Roll-over	Ang. przewrócić – szkolenie mające na celu uświadomienie kierowcy zagrożeń wynikających z wpływu przemieszczania się ładunku cysterny na stabilność i ruch pojazdu.	Definicja opracowana przez zespół ekspercki na podstawie: https://e-logistyka.pl/wiadomosci/transport-i-spedycja/trening-dla-kierowcow-cystern [dostęp: 31.10.2018]
20	Rozładunek	Rozładunek oznacza wszystkie działania wykonywane przez rozładowcę zgodnego z definicją rozładowcy. Rozładowca: przedsiębiorstwo, które (a) zdejmuje z pojazdu kontener, kontener do przewozu luzem, MEGC, kontener-cysternę lub cysternę przenośną, lub (b) rozładowuje z pojazdu lub kontenera zapakowane towary niebezpieczne, kontenery małe lub cysternę przenośną, lub (c) opróżnia materiały niebezpieczne ze zbiornika (pojazdu-cysterny, cysterny odejmowalnej, cysterny przenośnej lub kontenera-cysterny), z pojazdu-baterii, MEMU, MEGC, z pojazdu, kontenera wielkiego lub kontenera małego do przewozu luzem, lub kontenera do przewozu luzem.	Definicja opracowana przez zespół ekspercki na podstawie: Umowa europejska dotycząca międzynarodowego przewozu drogowego towarów niebezpiecznych (ADR), sporządzona w Genewie dnia 30 września 1957 r. http://prawo.sejm.gov.pl/isap.nsf/DocDetails.xsp?id=WDU19750350189 [dostęp: 31.10.2018]

21	Rurociąg	Element wyposażenia cysterny – przewód rurowy do przesyłania cieczy lub gazów.	Definicja opracowana przez zespół ekspercki na podstawie: https://sjp.pwn.pl/szukaj/Ruroci%C4%85g.html [dostęp: 31.10.2018]
22	SENT	Rejestr zgłoszeń przewozu towarów wrażliwych.	Definicja opracowana przez zespół ekspercki na podstawie: Ustawa z dnia 9 marca 2017 r. o systemie monitorowania drogowego i kolejowego przewozu towarów (t.j. Dz. U. z 2018 r. poz. 2332, z późn. zm.) http://prawo.sejm.gov.pl/isap.nsf/DocDetails.xsp?id=WDU20170000708 [dostęp: 31.10.2018]
23	Tachograf	Przyrząd zapisujący parametry jazdy (m.in. przejechaną drogę, prędkość i aktywność kierowcy).	Definicja opracowana przez zespół ekspercki na podstawie: https://info-car.pl/infocar/tachograf/poznaj-karte-tachografu.html [dostęp: 31.10.2018]
24	Transportowy Dozór Techniczny	TDT jest państwową osobą prawną, której obowiązki to min. sprawdzanie kwalifikacji osób wytwarzających, naprawiających, modernizujących, obsługujących i konserwujących urządzenia techniczne.	Definicja opracowana przez zespół ekspercki na podstawie: Ustawa z dnia 21 grudnia 2000 r. o dozorze technicznym http://prawo.sejm.gov.pl/isap.nsf/DocDetails.xsp?id=WDU20001221321 [dostęp: 31.10.2018]
25	Uprawnienia ADR	Zaświadczenie ADR — dokument potwierdzający ukończenie przez kierowcę kursu ADR i złożenie z wynikiem pozytywnym egzaminu dla kierowców wykonujących przewóz drogowy towarów niebezpiecznych.	Definicja opracowana przez zespół ekspercki na podstawie: Ustawa z dnia 19 sierpnia 2011 r. o przewozie towarów niebezpiecznych (t.j. Dz. U. z 2018 r. poz. 169, z późn. zm.) http://prawo.sejm.gov.pl/isap.nsf/DocDetails.xsp?id=WDU20112271367 [dostęp: 31.10.2018]
26	Uziemienie	Uziemienie jednego lub wielu punktów sieci, instalacji lub urządzenia dla celów bezpieczeństwa.	Definicja opracowana przez zespół ekspercki na podstawie: PN-IEC 60050-195:2001 - Międzynarodowy słownik terminologiczny elektryki. Uziemienia i ochrona przeciwporażeniowa https://www.pkn.pl [dostęp: 31.10.2018]
27	WZ	Wydanie zewnętrzne, Dokument WZ, wuzetka – to dowód magazynowy rozchodu towarów, dokumentujący fizyczne wydanie, przemieszczenie materiałów lub towarów na zewnątrz z magazynu nadawcy, np. do kontrahenta.	Definicja opracowana przez zespół ekspercki na podstawie: http://ecr.pl/projekty/sownik-terminow-logistycznych [dostęp: 31.10.2018]

28	Załadunek	Załadunek oznacza wszystkie działania wykonywane przez załadowcę zgodnego z definicją załadowcy. Załadowca oznacza przedsiębiorstwo, które: (a) ładuje zapakowane towary niebezpieczne, kontenery małe lub cysterny przenośne na pojazd lub do pojazdu lub do kontenera, lub (b) ładuje kontener, kontener do przewozu luzem, MEGC, kontener-cysternę lub cysternę przenośną na pojazd.	Definicja opracowana przez zespół ekspercki na podstawie: Umowa europejska dotycząca międzynarodowego przewozu drogowego towarów niebezpiecznych (ADR), sporządzona w Genewie dnia 30 września 1957 r. http://prawo.sejm.gov.pl/isap.nsf/DocDetails.xsp?id=WDU19750350189 [dostęp: 31.10.2018]
29	Zawór bezpieczeństwa	Oznacza urządzenie sprężynowe uruchamiane automatycznie na skutek ciśnienia, którego zadaniem jest zabezpieczenie cysterny przed nadmiernym spadkiem ciśnienia wewnętrznego.	Definicja opracowana przez zespół ekspercki na podstawie: Umowa europejska dotycząca międzynarodowego przewozu drogowego towarów niebezpiecznych (ADR), sporządzona w Genewie dnia 30 września 1957 r. http://prawo.sejm.gov.pl/isap.nsf/DocDetails.xsp?id=WDU19750350189 [dostęp: 31.10.2018]

ZASTOSOWANIE INFORMACJI O ZAWODACH

Wsparcie dla pracowników i klientów instytucji rynku pracy w zakresie:

- skutecznego podejmowania decyzji dotyczących wyboru zawodu, pracy/zatrudnienia,
- nabywania nowych lub rozszerzania już posiadanych kompetencji zawodowych,
- zmiany kwalifikacji zawodowych zgodnie z potrzebami rynku pracy,
- dopasowywania treści szkoleń kontraktowanych przez urzędy pracy do potrzeb rynku pracy.

Wsparcie dla różnych grup interesariuszy w zakresie:

- poradnictwa i doradztwa zawodowego,
- tworzenia i aktualizacji ofert szkoleniowych dla rynku pracy,
- dostosowania oferty kształcenia zawodowego do wymagań rynku pracy,
- tworzenia i aktualizacji opisów stanowisk pracy,
- przygotowania lub aktualizacji opisu kwalifikacji rynkowych wprowadzanych do Zintegrowanego Systemu Kwalifikacji.